

Motion till riksdagen

1989/90:U417

av Ingela Mårtensson och Charlotte Branting

(båda fp)

Vapenexporten

Det åtta år långa kriget mellan Irak och Iran slutade 1988. Oavsett hur man ser på det här kriget så kan man konstatera att kostnaderna har varit förödande för båda parter. Om kostnaderna för kriget i stället hade använts för investeringar, konsumtion och ekonomisk tillväxt, så hade de båda länderna kunnat befinna sig på en helt annan ekonomisk nivå idag. Talmannen Hashemi Rafsanjani uttryckte detta klart redan 1985:

Om vi hade använt de pengar som fyra och ett halvt års krig kostat dvs. 5000 miljarder rials (= cirka 50 miljarder \$) på industrin, skulle vi i dag vara en av de mest mäktiga nationerna.

Irak och Iran tillhör de rikaste länderna i tredje världen. Det finns betydligt fattigare länder som avsätter förhållandevis enorma resurser på det militära försvaret. En annan stor del av u-ländernas budgetar går åt till att betala av skulder. I Pakistans budget för 1987–88 utgjorde militärutgifter och utgifter för skulder 84 procent! Hela utvecklingen i form av utbildning, hälsovård, vägar, infrastruktur osv måste betalas av inhemsk upplåning och bistånd. Sverige exporterar vapen till Pakistan.

Sovjetunionen har kommit till insikt om att man inte har råd att satsa lika mycket på militärt försvar längre utan måste använda resurserna för befolkningens välfärd. Länderna i tredje världen har inte heller råd att satsa på vapen i den omfattning som görs idag. Under 1989 uppgick vapenexporten till Afrika till 900 miljoner \$.

Under ett seminarium i finansdepartementet med bl. a. en representant för Världsbanken diskuterades möjligheterna för banken att ställa krav på u-länderna när det gäller militära kostnader. Det framhölls då att det lika väl finns ett bilateralt ansvar vad avser vapenexport, som i högsta grad gäller Sverige.

Sveriges vapenexport har under senare år kommit att allt mer gå till just tredje världen. Denna utveckling är olycklig. Sverige bör på sikt inte exportera vapen över huvud taget. Ett led i den inriktningen skulle vara att inte exportera till de fattiga länderna.

Sverige skulle också genom sin biståndspolitik försöka påverka u-länder så att resurser för militära ändamål minimeras. Costa Rica är ett bra exempel

på en sådan politik. De har ingen armé utan satsar resurser på sjukvård och utbildning i stället. De tillhör därmed de rikaste länderna i sin region. En sådan prioritering borde också spela in vid val av biståndsländer.

Mot. 1989/90
U417

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motio-
nen anförts om u-länder och militära kostnader.

Stockholm den 25 januari 1990

Ingela Mårtensson (fp)

Charlotte Branting (fp)